

แบบเสนอผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจ พิทักษ์
รักษ์โลก

ผู้เสนอผลงาน
นายชาญ ว่างายฉิม

โรงเรียนบ้านโคกสว่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

คำนำ

รายงาน Best Practice เรื่อง เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักรัษโลก เกิดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการขยะภายในโรงเรียน พร้อมทั้งต้องการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียนในเรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและชุมชนให้ปลอดภัย โดยนำหลักการ PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรม และคิดค้นนวัตกรรม KPPA เพื่อให้กิจกรรมเยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักรัษโลก ประสบความสำเร็จ

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนหรือผู้ที่สนใจ และผู้ที่กำลังจะพัฒนาการจัดการขยะภายในโรงเรียนและชุมชนต่อไป

ชาญ ว่างายฉิม
ครูโรงเรียนบ้านโคกสว่าง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ที่มาและความสำคัญ	1
จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน	2
กระบวนการปฏิบัติงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	3
กระบวนการทำงานเชิงระบบโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA	5
ผลการดำเนินงาน	6
ปัจจัยความสำเร็จ	6
บทเรียนที่ได้รับ	6
การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ	6

รายงานวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ชื่อผลงาน เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักษ์โลก

ชื่อผู้เสนอผลงาน นายชาญ วั่งยายฉิม

โรงเรียนบ้านโคกสว่าง

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

โทรศัพท์.....-.....โทรสาร.....

โทรศัพท์มือถือ 064 - 9953992 e-mail chanwangyaychim@Gmail.com

1. ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันปัญหาการจัดการขยะเป็นปัญหาใหญ่ของหลายๆประเทศ ในประเทศไทยก็กำลังเผชิญกับปัญหา การกำจัดขยะที่นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นตลอดเวลา และยังไม่สามารถหาทางออกที่ดีได้แม้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องจะพยายามหาวิธีการกำจัดของเสียอันตรายจากบ้านเรือนเป็นปัญหาสำคัญ ครั้วเรือนเป็นแหล่งกำเนิด ของของเสีย อันตรายจากชุมชนประมาณ 1 ใน 4 ของทั้งหมด และที่มาของเสียอันตรายจากชุมชนมากกว่าครึ่งที่ กำจัดในสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย การถูกกำจัดพร้อมกับขยะมูลฝอยชุมชนหรือปล่อยทิ้งสู่ท่อน้ำเสีย หรือระบาย สู่สิ่งแวดล้อมโดยตรง การกระทำเช่นนี้ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงของสาธารณะและอาจส่งผลให้มีการปนเปื้อนของน้ำใต้ ดินอีกด้วย

ปัญหาขยะนับว่าเป็นปัญหาสำคัญมากทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ สาเหตุเนื่องจากประชากรใน ประเทศมีจำนวนมากขึ้น ชุมชนก็เพิ่มขึ้น สถานประกอบการต่าง ๆ มีมากขึ้น และสิ่งที่ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้ก็คือ ขยะย่อมมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย จนกระทั่งการกำจัดไม่สมดุลกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนขยะ ในแต่ละวันจะมี ขยะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนนับร้อยล้านตัน แต่เราสามารถกำจัดขยะได้เพียงวันละไม่กี่สิบล้านตันเท่านั้น จึงมีขยะที่ เหลือตกค้างรอการกำจัดอยู่จำนวนมาก แม้รัฐบาลจะมีพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อรองรับขยะแต่ก็ไม่เพียงพอกับปริมาณขยะ ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สร้างปัญหาเป็นอย่างมากทั้งทางด้านทัศนวิสัย กลิ่น ความสะอาด ฯลฯ เกิดเป็นปัญหาขยะ ล้นเมืองถึงแม้ว่าในปีหนึ่ง ๆ ประเทศจะต้องเสียงบประมาณเป็นจำนวนมากไปกับการจัดการด้านขยะแต่ผลลัพธ์ที่ ได้ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากรัฐบาลยังมีการบริหารจัดการขยะยังไม่ดีเท่าที่ควรประกอบกับประชาชนใน ประเทศเองก็ยังไม่เข้าใจดีในการทิ้งขยะให้เป็นที่การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมทั้งขาดความรู้เกี่ยวกับการนำ ขยะกลับมาใช้ใหม่เพราะพอได้ยินคำว่า "ขยะ" หลาย ๆ คนก็ไม่สนใจ ละเลยและไม่เห็นคุณค่า ทั้งที่ขยะเหล่านั้น หากนำมาคัดแยกอย่างถูกวิธีแล้วจะสร้างประโยชน์ได้ และยังสามารถนำกลับมาหมุนเวียนเข้ากระบวนการผลิต เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง ซึ่งเป็นการประหยัดทรัพยากรและเงินงบประมาณแผ่นดินได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งปริมาณขยะก็จะลดจำนวนลงได้มากซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อสิ่งแวดล้อม ต่อประชากร และต่อประเทศชาติ ต่อไป

การจะแก้ไขปัญหาก็ได้ผลระยะยาวนั้นเราต้องเริ่มจากจุดเล็กๆ ก่อน ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในเรื่องการทิ้งขยะให้กับเด็กในระดับโรงเรียนเพื่อให้พวกเขาได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการคัดแยกขยะ โดยอาจจะเริ่มจากภายในโรงเรียนก่อน เมื่อนักเรียนรู้จักแยกขยะแล้วก็จะทำให้โรงเรียนดูสะอาด มีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ และเมื่อเริ่มต้นจากในโรงเรียนได้ผลดีแล้วก็สามารถขยายผลไปยังชุมชนและประเทศชาติต่อไปได้

โรงเรียนบ้านโคกสว่าง ได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้มีการจัดกิจกรรม “เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักรัศโลก” เพื่อเป็นการส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องการกำจัดขยะที่ถูกต้อง การเห็นคุณค่าของขยะ ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชนเพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

2. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

2.1 จุดประสงค์

- 2.1.1 เพื่อปลูกจิตสำนึกให้กับนักเรียนในเรื่องการจัดการขยะ
- 2.1.2 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และปฏิบัติตนในการจัดการขยะ และการนำกลับมาใช้ใหม่ได้ถูกต้อง
- 2.1.3 เพื่อให้นักเรียนนำความรู้การจัดการขยะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.2 เป้าหมายของการดำเนินงาน

2.2.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านโคกสว่าง จำนวน 650 คน ได้รับการพัฒนาความรู้ สร้างมีจิตสำนึกในการลดปริมาณขยะ และรู้จักการคัดแยกขยะอย่างถูกต้อง

2.2.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

ด้านสถานศึกษา

นำกิจกรรม เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักรัศโลก เผยแพร่จนเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนในเรื่องการลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะ ทั้งภายในโรงเรียนและชุมชน

ด้านครู

มีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ การลดปริมาณขยะ รวมทั้งร่วมสนับสนุนการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดความสำเร็จในการทำกิจกรรม

ด้านนักเรียน

นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องโดยการศึกษาจากสื่อออนไลน์ เกิดความตระหนัก ความเข้าใจในการเรียนรู้เพื่อลดปริมาณขยะ พร้อมทั้งเป็นแกนนำในการเผยแพร่ความรู้สู่ผู้ปกครองและชุมชน

ด้านผู้ปกครอง

ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งร่วมศึกษาความรู้ไปกับนักเรียนจากการเผยแพร่สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ จนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการลดปริมาณขยะ คัดแยกขยะอย่างถูกต้องส่งผลให้กิจกรรมที่เกิดประสิทธิภาพ และเกิดความต่อเนื่อง

ด้านชุมชน

ชุมชนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมจากการศึกษาข้อมูลออนไลน์ ร่วมพัฒนาการจัดการขยะในชุมชนจนเกิดเป็นชุมชนสะอาด ปลอดภัย อีกทั้งชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม

3. กระบวนการปฏิบัติงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

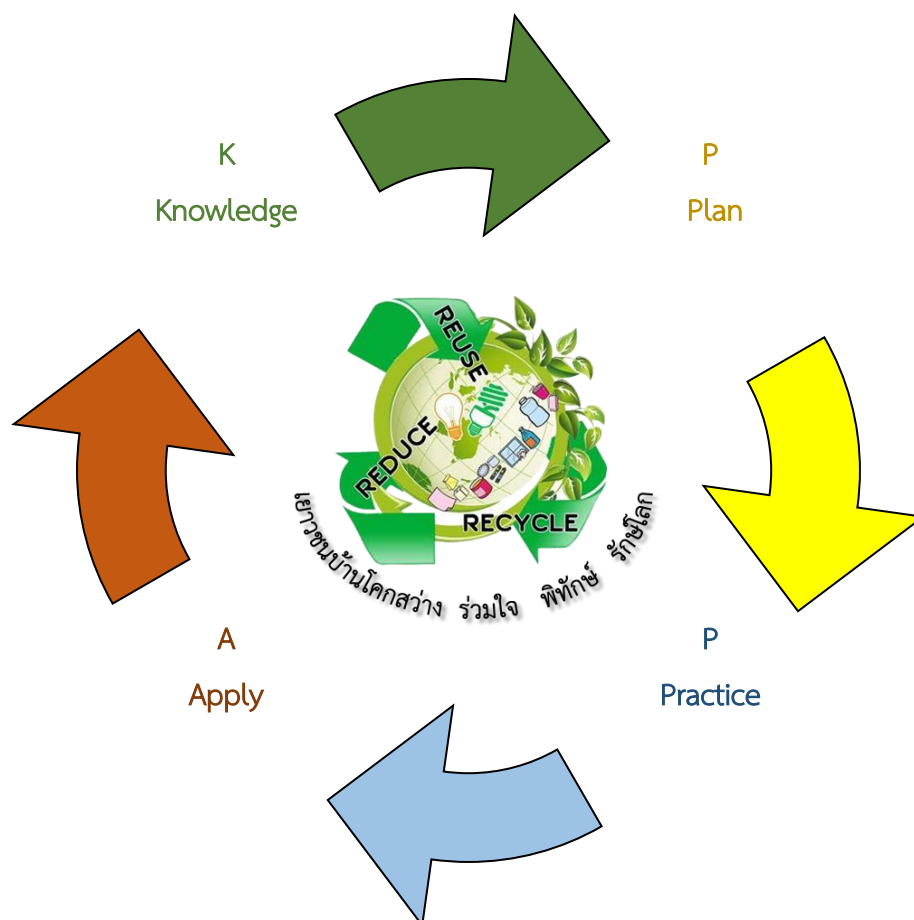
การดำเนินงานกิจกรรม เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักษ์โลก ได้นำการกระบวนการ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมโดยรวม และใช้นวัตกรรม KPPA ดังนี้

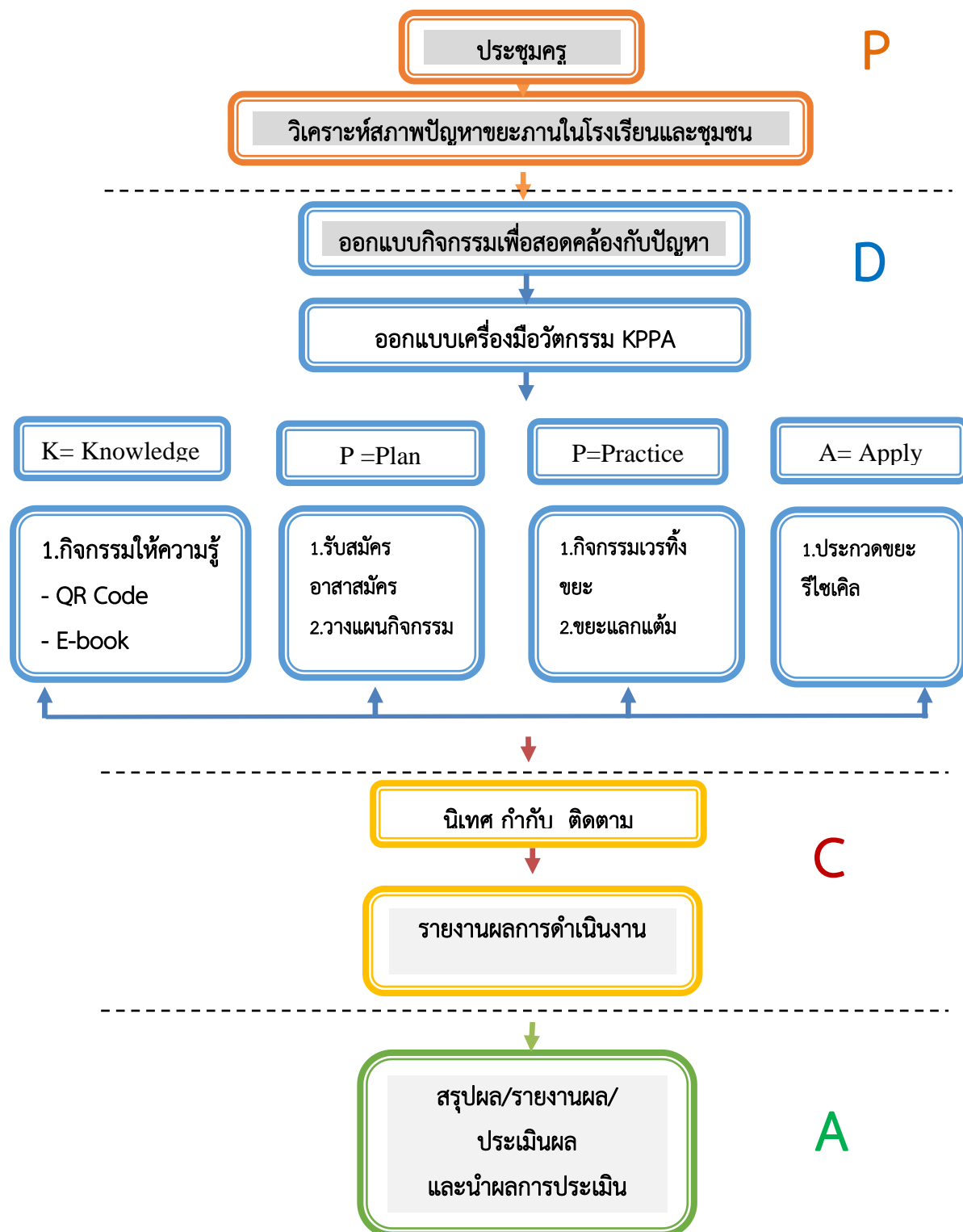
K= Knowledge หมายถึง ความรู้ เป็นการให้ความรู้กับนักเรียนเรื่องการจัดการขยะอย่างถูกวิธี การคัดแยกขยะ การเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด 3R ลดใช้ นำกลับมาใช้ซ้ำ และรีไซเคิล โดยการให้ความรู้ผ่านกิจกรรม การใช้เทคโนโลยีการศึกษาแบบออนไลน์ผ่าน QR Code และ E-book

P = Plan หมายถึง วางแผน เป็นการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมโดยการปรับสมัครอาสาสมัครแกนนำ และร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะครูและสถานักเรียน

P=Practice หมายถึง ปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมภายในโรงเรียน เช่น กิจกรรมเวรจัดการทิ้งขยะ การคัดแยกขยะ กิจกรรมขยะแลกแต้ม

A= Apply หมายถึง นำไปใช้ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้วยการประกวดประดิษฐ์ขยะรีไซเคิล

กระบวนการทำงานเชิงระบบโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA กิจกรรม เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักษ์โลก

3.1 ขั้นวางแผน (Plan)

3.1.1 ประชุมคณะครูเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการขยะภายในโรงเรียน

3.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

3.1.3 วิเคราะห์สภาพปัญหาของการจัดการขยะภายในโรงเรียน การปลูกจิตสำนึกในการรักษา
สภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย

3.2 ดำเนินการตามแผน (Do)

3.2.1 ออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการจัดการขยะภายในโรงเรียน

3.2.2 ใช้นวัตกรรม KPPA ดังนี้

K= Knowledge หมายถึง ความรู้ เป็นการให้ความรู้กับนักเรียนเรื่องการจัดการขยะอย่างถูกวิธี
การคัดแยกขยะ การเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด 3R ลดใช้ นำกลับมาใช้ซ้ำ และรีไซเคิล โดยการให้ความรู้ผ่าน
การอบรม การใช้เทคโนโลยีการศึกษาแบบออนไลน์ผ่าน QR Code และ E-book

P = Plan หมายถึง วางแผน เป็นการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมโดยการปรึกษาคณะครูอาสาสมัคร
แกนนำ และร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะครูและสภานักเรียน

P=Practice หมายถึง ปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมภายในโรงเรียน เช่น กิจกรรมเวรจัดการทิ้ง
ขยะ การคัดแยกขยะ กิจกรรมขยะแลกแต้ม

A= Apply หมายถึง นำไปใช้ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในโรงเรียนและชุมชน
ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้วยการประกวดประดิษฐ์ขยะรีไซเคิล

3.3 การตรวจสอบ (Check)

3.3.1 ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3.3.2 ให้ครูประจำชั้น รายงานผลการดำเนินงานทุกสิ้นเดือน

3.3.3 สำนวความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

3.4 การรายงานผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา (Action)

3.4.1 สรุปรายงานผลกิจกรรม “เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจพิทักษ์ รักษ์โลก”

3.4.2 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อที่จะได้นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
ต่อไป

4. ผลการดำเนินงาน

4.2 โรงเรียนมีผลการประเมิน (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสังกัด 5 วิชา และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ
ระดับประเทศ 4 วิชา

4.3 ผู้ปกครองและนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินการพัฒนา

5. ปัจจัยความสำเร็จ

- 5.1 ครูให้ความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างเต็มศักยภาพและมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน
- 5.2 ผู้บริหารให้ความสำคัญและกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง
- 5.3 นักเรียนให้ความสำคัญและสนใจในการทำกิจกรรม
- 5.4 มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ PDCA
- 5.5 มีนวัตกรรม KPPA ช่วยให้การขับเคลื่อนกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. บทเรียนที่ได้รับ

- 6.1 โรงเรียนบ้านโคกสว่าง ได้ลดปริมาณขยะมูลฝอย พร้อมทั้งการบริหารจัดการขยะภายในโรงเรียนได้อย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ
- 6.2 นักเรียนมีจิตสำนึก มีความรู้ ปฏิบัติตนในการจัดการขยะได้อย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้การจัดการขยะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 6.3 ผู้ปกครองและชุมชนตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการขยะอย่างถูกวิธีส่งผลต่อการจัดการขยะในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ

การเผยแพร่

- 1) การประชาสัมพันธ์ ในวารสารโรงเรียน
- 2) การเผยแพร่ทาง Facebook
- 3) การเผยแพร่ในการประชุมผู้ปกครอง

การได้รับการยอมรับ

ได้รับการยอมรับจากโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน ในการจัดการขยะภายในโรงเรียนและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

E-book เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจ พิทักษ์ รักรักษ์โลก

E-book สื่อการเรียนรู้เรื่อง คุณค่าของขยะ

ประชุมคณะครูเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการขยะภายในโรงเรียน

นวัตกรรม KPPA

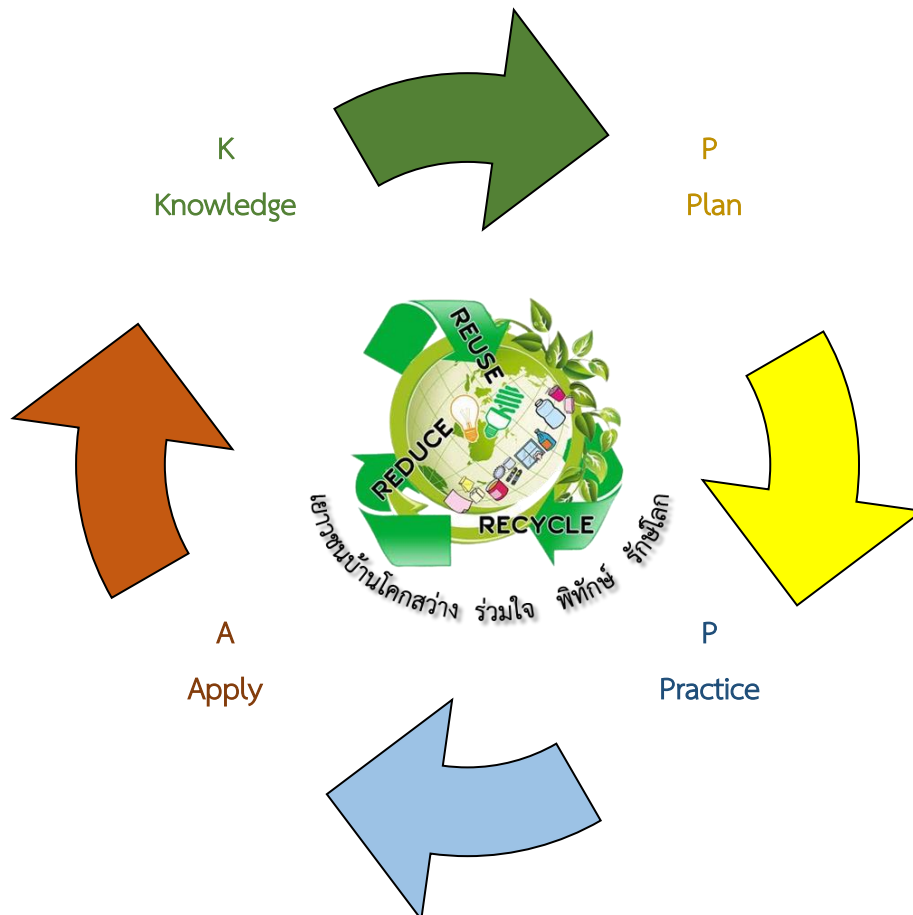
ดังนี้

K= Knowledge หมายถึง ความรู้ เป็นการให้ความรู้กับนักเรียนเรื่องการจัดการขยะอย่างถูกวิธี การคัดแยกขยะ การเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด 3R ลดใช้ นำกลับมาใช้ซ้ำ และรีไซเคิล โดยการให้ความรู้ผ่านการอบรม การใช้เทคโนโลยีการศึกษาแบบออนไลน์ผ่าน QR Code และ E-book

P = Plan หมายถึง วางแผน เป็นการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมโดยการปรับสมัครอาสาสมัครแกนนำ และร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะครูและสถานักเรียน

P=Practice หมายถึง ปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมภายในโรงเรียน เช่น กิจกรรมเวรจัดการทิ้งขยะ การคัดแยกขยะ กิจกรรมขยะแลกแต้ม

A= Apply หมายถึง นำไปใช้ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้วยการประกวดประดิษฐ์ขยะรีไซเคิล

สมุดบัญชี
กิจกรรมขยะแลกแต้ม

เยาวชนบ้านโคกสว่าง ร่วมใจ พิทักษ์ รักรักษ์โลก

ของ

ชื่อ.....

ชั้น.....

โรงเรียนบ้านโคกสว่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

สมุดบัญชี ขยะแลกแต้ม

กิจกรรมขยะแลกแต้ม

การศึกษาโดยใช้ E-Book เป็นสื่อ

การอบรมและฝึกการแยกขยะ วางแผนการรีไซเคิลขยะในโรงเรียน